

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ԹԻՎ 1 ԴԱՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ
Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ը

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԴԻՄՈՒՄԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Քաղ. Երևան

20 հոկտեմբերի 2014 թվականի

Նայասարանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանի
թիվ 1 դարական կազմը՝

Նախագահությամբ՝ Ն. Նազարյանի
Անդամակցությամբ՝ Վ. Նովիաննիսյանի
Ա. Պետրոսյանի

Ուսումնասիրելով քաղաքացիներ Արամ Սարգսյանի և Արթակ Զեյնալյանի
անհատական դիմումով գործը քննության ընդունելու մասին հարցը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց .

Քաղաքացիներ Արամ Սարգսյանը և Արթակ Զեյնալյանը ՆՏ սահմանադրական
դատարան են դիմել 26.09.2014թ.: Վերջնական դարական ակտը՝ ՆՏ վճռաբեկ դատարանի՝
վճռաբեկ բողոքն առանց քննության թողնելու մասին որոշումը, կայացվել է 2014
թվականի մայիսի 14-ին, այսինքն՝ դիմողները ՆՏ սահմանադրական դատարան են
դիմել՝ պահպանելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքով սահմանված
6-ամսյա ժամկետը:

Դիմողները ՆՏ սահմանադրական դատարան ներկայացրած իրենց դիմումում
խնդրել են.

- «1. «ՆՏ Սահմանադրության 18, 19, 20, 3, 14.1-րդ հոդվածներին հակասող և անվավեր ճանաչել ՆՏ «Վարչական դատավարության» օրենսգրքի 154-րդ հոդվածի 4-րդ մասը,
2. ՆՏ Սահմանադրության 1-ին, 3, 18 և 19-րդ հոդվածներին հակասող և անվավեր ճանաչել ՆՏ «Վարչական դատավարության» օրենսգրքի 158-րդ հոդվածի 5-րդ մասի՝ «վճռաբեկ բողոքին կցվում են ... բողոքի պարճենը գործը քննող դատարան և դատավարության մասնակիցներին ուղարկելու մասին ապացույցները» դրույթի «ուղարկել» դրույթը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փրված մեկնաբանությամբ, որով բացառում է բողոքը՝ էլեկտրոնային ստորագրությամբ՝ էլեկտրոնային փոստով գործը քննող դատարան և դատավարության մասնակիցներին ուղարկելը,
3. ՆՏ Սահմանադրության 1-ին, 3, 18 և 19-րդ հոդվածներին հակասող և անվավեր ճանաչել ՆՏ «Վարչական դատավարության» օրենսգրքի 158-րդ հոդվածի 5-րդ մասի՝ «վճռաբեկ բողոքին կցվում են ... վճռաբեկ բողոքի էլեկտրոնային փարբերակը /էլեկտրոնային կրիչը/ մասով, և/ կամ
4. ՆՏ Սահմանադրության 1-ին, 3, 5, 6 և 91, 18-րդ հոդվածներին, 101-րդ հոդվածի 7-րդ ենթակետին հակասող և անվավեր ճանաչել «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 71-րդ հոդվածի 1-ին մասը,
5. ՆՏ Սահմանադրության 1-ին, 3 և 83.5, 5, 6 և 91, 18-րդ հոդվածներին, 101-րդ հոդվածի 7-րդ ենթակետին հակասող և անվավեր ճանաչել «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 71-րդ հոդվածի 1-ին մասը, այնքանով, որքանով չի նախատեսում սահմանադրական դատարան դիմելու մասին դատավարության կողմի միջնորդությունը մերժելու որոշումը պարճառաբանելու դրույթը»:

Դիմողները գտնում են, որ վճռաբեկ դատարանի կողմից կիրառված՝ վիճարկվող դրույթները, հակասություն ստեղծելով Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի և ՆՏ սահմանադրական դատարանի մի շարք որոշումներում արտահայտված իրավական դիրքորոշումների, ինչպես նաև ՆՏ կողմից վավերացված և դրանց պարտադիր կատարման նպատակով երաշխավորված միջազգային պայմանագրերի միջև, բացասական և անհաղթահարելի իրավական հետևանքներ են առաջացրել իրենց նկատմամբ:

Ելնելով դիմումի և կից փաստաթղթերի ուսումնասիրությունից և ղեկավարվելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32 և 69-րդ հոդվածների

պահանջներով՝ դափական կազմը գտնում է, որ գործի քննության ընդունումը սահմանադրական դափարանը պեք է քննության ընդունի մասնակիորեն՝ հետեյալ պարճառարանոյամբ:

Քաղ. Արփակ Զեյնալյանի մասով

Քաղ. Արփակ Զեյնալյանը դափարաններում չի հանդիսացել որպես դափարավարոյան կողմ, չունի իր նկարմամբ կայացված վերջնական դափական ակփ, հետևաբար, օժրված չէ ՏՏ Սահմանադրոյան 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կեփով ՏՏ սահմանադրական դափարան դիմելու իրավունքով: ՏՏ սահմանադրական դափարանի՝ 2009 թվականի մարտի 17-ի ՄԴԱՌ-21 որոշման համաճայն՝ ՏՏ Սահմանադրոյան 101-րդ հոդվածի 6-րդ և «Սահմանադրական դափարանի մասին» ՏՏ օրենքի 69-րդ հոդվածի 1-ին մասերում նշված որևէ պայմանի բացակայոյան դեպքում անհափական դիմում ներկայացրած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձը սահմանադրական դափարան դիմելու համար իրավասու սուրյեկփ չէ: Տաշվի առնելով վերոգրյալը՝ սահմանադրական դափարանի դափական կազմը գտնում է, որ քաղ. Արփակ Զեյնալյանի կողմից ներկայացված անհափական դիմումի հիման վրա ՏՏ սահմանադրական դափարանի կողմից գործի քննոյան ընդունումը ենթակա է մերժման՝ «Սահմանադրական դափարանի մասին» ՏՏ օրենքի 32-րդ հոդվածի 2-րդ կեփի հիմքով:

Ելնելով վերոշարադրյալից և դեկավարվելով «Սահմանադրական դափարանի մասին» ՏՏ օրենքի 32-րդ հոդվածի 2-րդ կեփով՝ անհափական դիմումի հիման վրա գործի քննոյան ընդունումը՝ Արփակ Զեյնալյանի մասով, ՏՏ սահմանադրական դափարանի կողմից ենթակա է մերժման, քանի որ դիմողն իրավասու չէ դիմելու ՏՏ սահմանադրական դափարան:

Քաղ. Արամ Սարգսյանի մասով

ա/ «Սահմանադրական դափարանի մասին» ՏՏ օրենքի 71-րդ հոդվածի 1-ին մասի վերաբերյալ.

ՏՏ վճաբեկ դափարանի՝ 2014թ. մայիսի 14-ի որոշման ուսումնասիրոյունը վկայում է, որ դափարանը դիմողի կողմից ներկայացված բողոքը թողել է առանց քննոյան այն պարճառարանոյամբ, որ «... վճաբեկ բողոքը չի բերվել

վաստաբանի միջոցով, ինչպես նաև վճարել բողոքին կից չի ներկայացրել իր ներկայացուցչի՝ սահմանված կարգով ձևակերպված լիազորագիրը ...»: Ընդ որում, որևէ անդրադարձ չի կատարվել «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 71-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթներին, մի հանգամանք, որը հիմք է վերոհիշյալ դիմումի հիման վրա սահմանադրական դատարանում գործի՝ այդ մասով քննության ընդունումը մերժելու համար:

Սահմանադրական դատարանի՝ 2009 թվականի մարտի 17-ի ՍԴԱՌ-21 աշխատակարգային որոշմամբ արտահայտած իրավական դիրքորոշման համաձայն՝ Սահմանադրությամբ և «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքով սահմանված՝ ՏՏ սահմանադրական դատարան ներկայացվող անհատական դիմումներին որպես պարտադիր պայման համարվող պահանջներն ինքնանպատակ չեն: Դրանք կոչված են ապահովելու սահմանադրական արդարադատություն իրականացնելու սահմանադրական դատարանի պարշաճ և արդյունավետ գործառնության իրականացումը՝ դատարանին ձերբազատելով ինչպես անհիմն դիմումներից և դրանց հետևանքով դատարանն անհիմն ծանրաբեռնելուց, այնպես էլ այն դիմումներից, որոնք չեն ծառայելու կոնկրետ սահմանադրական վերահսկողության նպատակին:

Նամաձայն ՏՏ Սահմանադրության 101-րդ հոդվածի 6-րդ կետի՝ որպես սահմանադրական դատարան դիմելու իրավունք ունեցող սուբյեկտ կարող է համարվել այն ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձը, ով դատարաններում հանդիսացել է դատավարության մասնակից /կողմ/, առկա է դատարանների կողմից րվյալ անձի նկատմամբ կիրառված դատական ակտ և սպառվել են դատական պաշտպանության բոլոր միջոցները եւ վիճարկվում է դատական կոնկրետ ակտով րվյալ անձի նկատմամբ կիրառված օրենքի դրույթի սահմանադրականությունը:

ՏՏ Սահմանադրության 101-րդ հոդվածն օրենքին է վերապահել սահմանադրական դատարան դիմելու կարգ սահմանելը:

«Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 69-րդ հոդվածի 1-ին մասում սահմանված են անձանց դիմումների ընդունելիության պայմանները: Մասնավորապես, դիմում կարող է ներկայացնել ֆիզիկական կամ իրավաբանական այն անձը՝

- որն ընդհանուր իրավասության կամ մասնագիտացված դատարաններում դատավարության մասնակից է հանդիսացել,

- որի նկատմամբ ընդհանուր իրավասության կամ մասնագիտացված դատարանի կողմից կիրառվել է օրենքի դրույթ,

- որի նկատմամբ օրենքի վիճարկվող դրույթը կիրառվել է գործը լուծող վերջնական դատական ակտով,

- որն սպառել է դատական պաշտպանության բոլոր միջոցները:

Դիմումին կից ներկայացված փաստաթղթերի ուսումնասիրությունը վկայում է, որ օրենքի վիճարկվող դրույթը դիմողի նկատմամբ չի կիրառվել:

«Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 69-րդ հոդվածի 1-ին մասում սահմանված որևէ պայմանի բացակայության դեպքում անհատական դիմում ներկայացրած անձը սահմանադրական դատարան դիմելու համար իրավասու սուբյեկտ չէ.

բ/ ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 154-րդ հոդվածի 4-րդ եւ 158-րդ հոդվածի 5-րդ մասերի վերաբերյալ.

Դատական կազմը գտնում է, որ ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի վերոհիշյալ դրույթների սահմանադրականության վիճարկման մասով առկա չեն դիմումի քննությունը մերժելու հիմքեր, քանի որ`

- դիմումում առաջադրված հարցը ենթակա է սահմանադրական դատարանին,
- դիմողն իրավասու է դիմել սահմանադրական դատարան,
- դիմումում առաջադրված հարցի վերաբերյալ առկա չէ սահմանադրական դատարանի որոշում,
- դիմումի առարկայի վերաբերյալ այլ դիմումի հիման վրա սահմանադրական դատարանում գործի դատաքննություն չի իրականացվում,
- դիմողը սպառել է դատական պաշտպանության բոլոր միջոցները:

Միևնույն ժամանակ հարկ է նշել, որ ՆՏ սահմանադրական դատարանի առաջին դատական կազմը 2014 թվականի հուլիսի 23-ի ՍԴԴԿՈ/1-11 որոշմամբ քաղաքացի Արա Սարգսյանի 09.07.2014թ. դիմումի հիման վրա ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 154-րդ հոդվածի 4-րդ մասի` ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ գործ է ընդունել վարույթ և 2014թ. հուլիսի 24-ի ՍԴԱՈ-35 աշխատակարգային որոշմամբ քննության օր է նշանակել 2014թ. դեկտեմբերի 9-ը:

Ղեկավարվելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 39-րդ հոդվածի պահանջներով` դատական կազմը գտնում է, որ խնդրո առարկա դիմումը նշյալ հոդվածի մասով անհրաժեշտ է միավորել վերոնշյալ գործին:

Ելնելով վերոշարադրյալից և ղեկավարվելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին, 6-րդ կետերով, ինչպես նաև 69-րդ հոդվածի 4-րդ և 7-րդ մասերով՝ ՆՏ սահմանադրական դատարանի թիվ 1 դատական կազմը

Ո Ր Ո Շ Ե Ց.

1. Քաղաքացի Արթակ Զեյնալյանի անհատական դիմումով մասով գործի քննության ընդունումը մերժել:

2. Քաղաքացի Արամ Սարգսյանի մասով անհատական դիմումի հիման վրա ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 154-րդ հոդվածի 4-րդ մասով և 158-րդ հոդվածի 5-րդ մասով գործն ընդունել քննության:

3. Մույն գործով դատավարությանը որպես պարասխանող կողմ ներգրավել ՆՏ Ազգային ժողովին:

Նախագահող՝

Անդամներ՝

20 հոկտեմբերի 2014 թվականի
ՍԴԴԿՈ/1-17